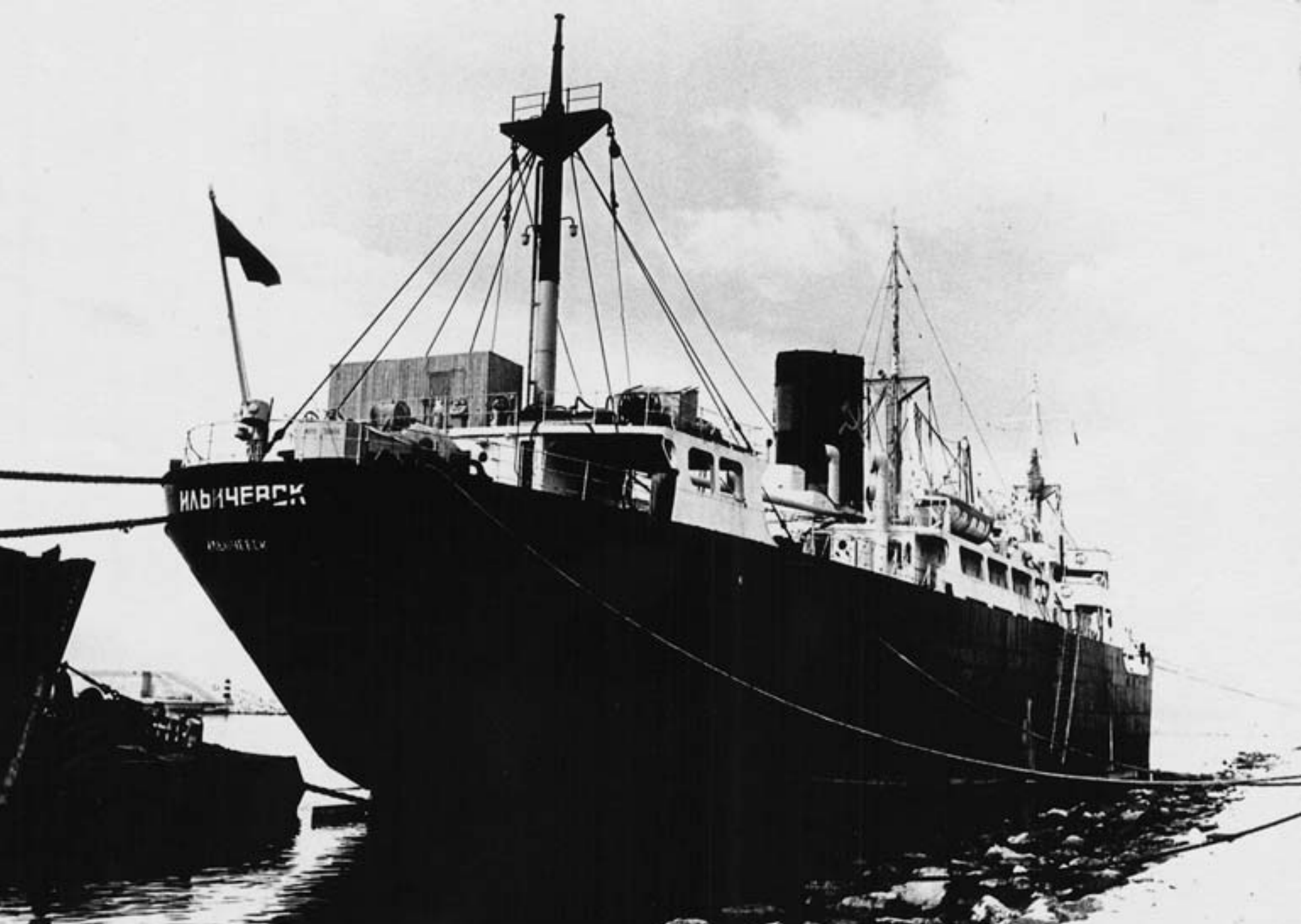

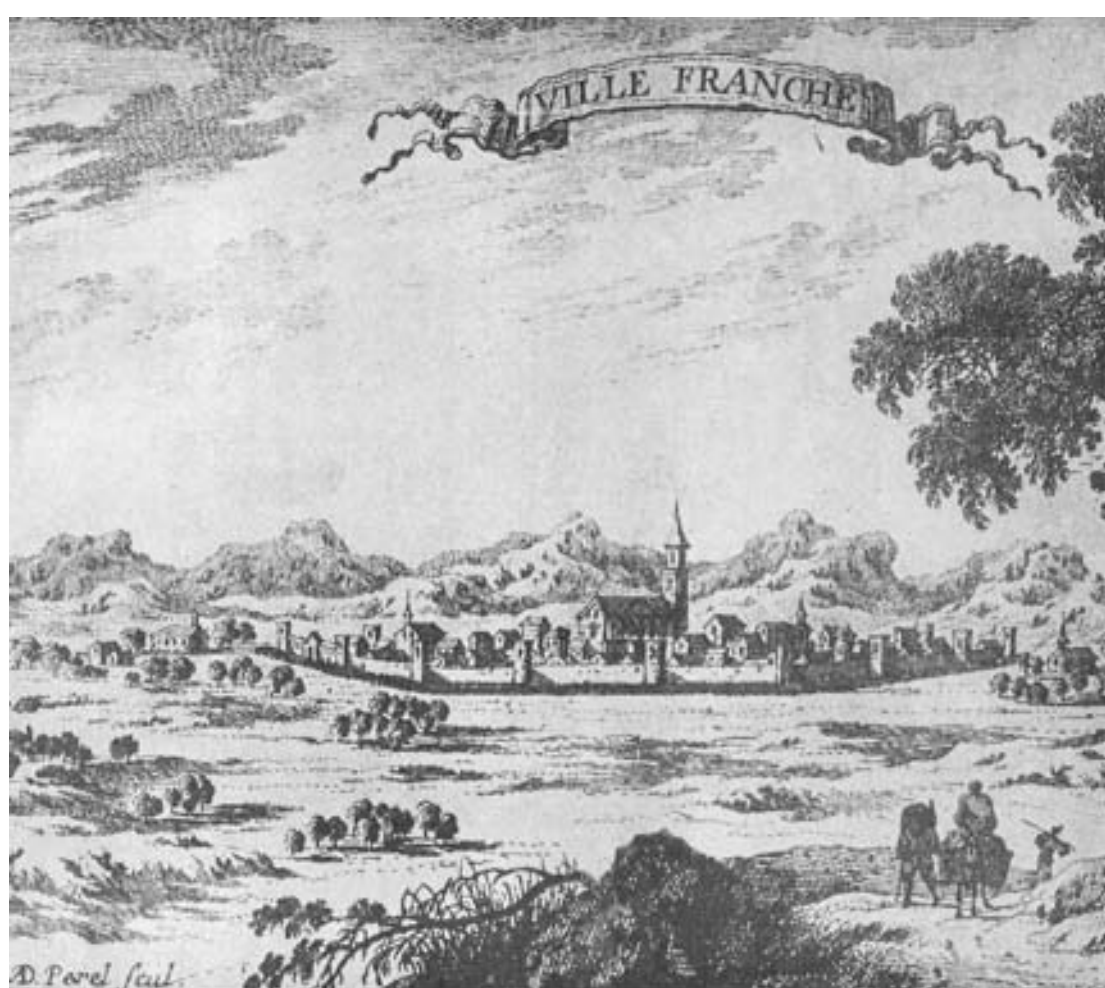
Vilanova i la Geltrú
Economia i societat

► 1963

Indústria de desballestament de vaixells

El desballestament de vaixells va ser una activitat desenvolupada a partir de 1963 a les instal·lacions de la dàrsena de llevant del port de Vilanova. Va anar a càrrec de l'empresa Salvamento y Demolición Naval, especialitzada en aquest tipus d'operacions. El primer vaixell desmuntat va ser el petrolier K.J. Nudren. Des d'aquell moment inicial una zona del port es va convertir en cementiri de vaixells. L'activitat va donar treball a un centenar de persones. Els vaixells es convertien en ferralla. Entre 1963 i 1987, quan es va acabar aquesta activitat, van ser 118 els vaixells que van fer l'últim viatge al port de Vilanova. Hi va haver vaixells de tot tipus i de procedències i matricules molt diverses.

F. X. P.-R. / J. S. i B. / Foto: Jordi Mas Morando - Arxiu F. M. de Vilanova i la Geltrú

Vilafranca del Penedès
Cultura i societat

► 1964

Publicació de 'Vilafranca, senyora vila'

Durant el primer terç del segle les edicions de caire local o comarcal vénen determinades per les revistes de cultura, de forma que els llibres constitueixen un fet gairebé excepcional. A partir dels anys quaranta, però, diverses iniciatives comencen a dibuixar un panorama en el qual aviat torna a treure el cap, de forma tímida i discreta, el català. Al costat de l'edició el 1949 de *Vilanova, imatges de la ciutat i la comarca*, d'Albert Virella i Bloda, l'exemple més paradigmàtic és la publicació el 1964 de *Vilafranca, senyora vila*, de Manuel Trens, amb il·lustracions de Pau Boada i degut a la iniciativa de Manuel Benach.

J. S. i B.

Vilanova i la Geltrú
Infraestructures i serveis

► 1966

Creació de l'Escola Cossetània

L'Escola Cossetània fou promoguda per un grup de pares que tenien fills en edat escolar, persones nascudes entre 1935 i 1945, preocupades per l'educació dels seus fills, en general poc conformes amb l'estructura del sistema educatiu en general, tant en el sector públic estatal, que es considerava massa vinculat al règim franquista, com en el sector privat, on la majoria d'escoles eren religioses, amb una orientació massa tradicional.

F. X. P.-R. / Foto: Arxiu Escola Cossetània

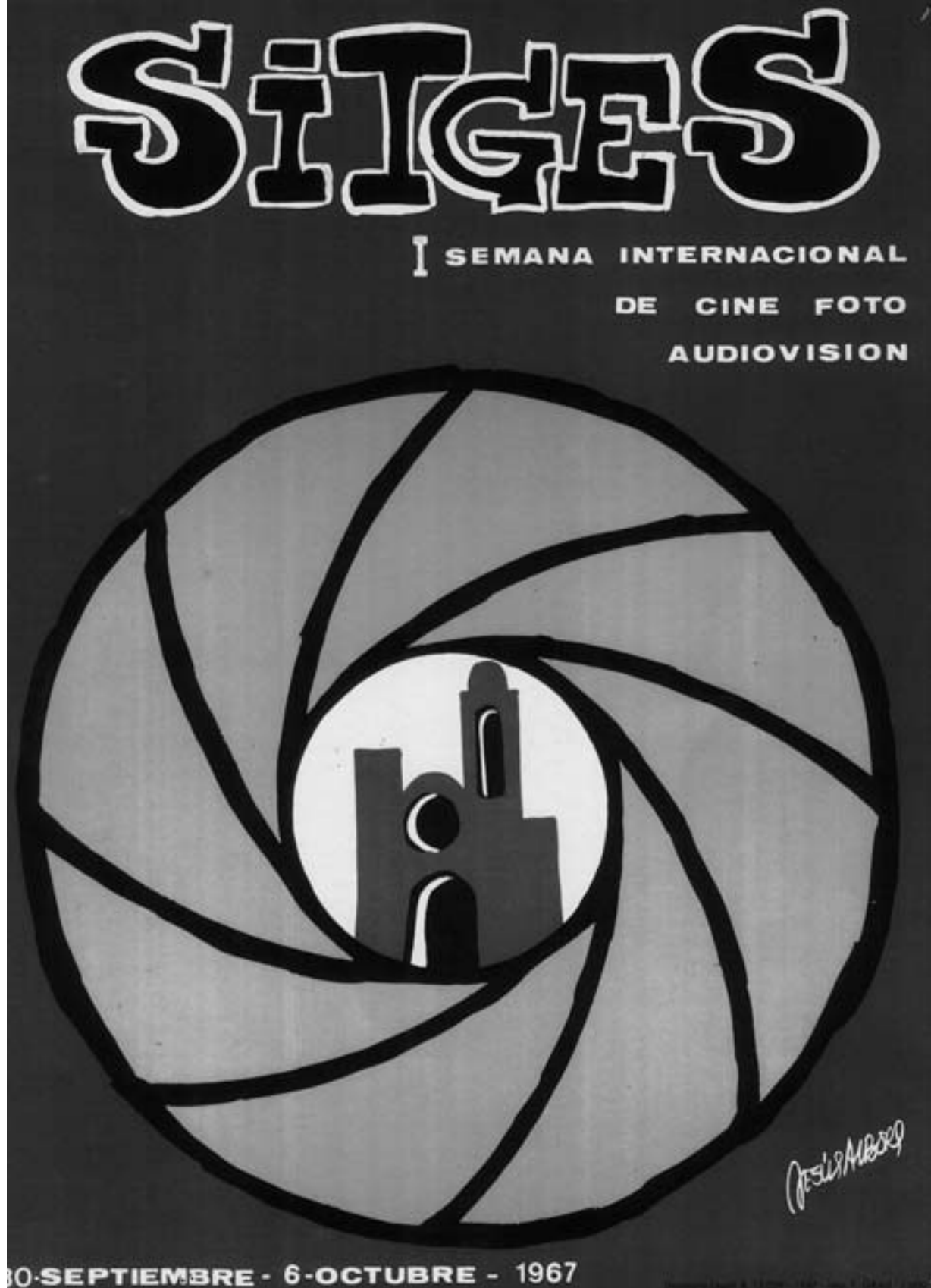
Mediona
Economia i societat

► 1968

L'empenta industrial del sector tèxtil i paperer

L'any 1957 un empresari barceloní va crear al municipi un petit taller tèxtil de caire industrial, amb maquinària portada per dos o tres treballadors. Aquest va ser l'embrió de la que el 1968 esdevindria l'empresa tèxtil Naulover S.A., situada al nucli urbà de Sant Joan. L'empenta industrial d'iniciatives com aquesta o com la fundació de l'empresa paperera Eurotisú S.A. –a la fotografia– el 1990, a Can Jombo, han marcat una important transformació al costat del fenomen sociològic de l'estiueig, que ha vist com el municipi, amb quatre urbanitzacions, esdevenia el de més alt percentatge de segones residències de tot l'Alt Penedès.

R. T. i O. / Foto: Ferran Balaguer

Sitges

Cultura i societat

► 1968

I Festival Internacional de Cinema Fantàstic

L'origen del Festival Internacional de Cinema Fantàstic va ser fruit de la iniciativa del grup d'aficionats a la fotografia Sitges Foto-Film, que va convocar la I Semana Internacional de Cine Foto Audiovisión del 30 de setembre a 6 d'octubre de 1967, per mitjà del senzill cartell que reproduïm. La iniciativa va tenir èxit, va prosperar i, des d'aquell moment, ha mantingut una constant i progressiva evolució. En l'organització d'aquell primer certamen es van destacar Joan Manuel Marcé, el Dr. Pere Serramallera, Antoni Rafales, Jaime Camino i el veterà Joan Puig Mestres. Hi van participar Alemanya, Argentina, Espanya, Estats Units, Grècia Itàlia, Iugoslàvia i Xile.

D. J. i A. / Foto Col. Biblioteca Santiago Rusiñol

Subirats

Cultura i societat

► 1968

Museu d'Esperanto a Sant Pau d'Ordal

El 5 de maig de 1968 és la data fundacional del Museu-Biblioteca Privat i Públic d'Esperanto per part del seu propietari, Lluís Hernández i Izal, primer situat a la seva pròpia llar a Sant Pau d'Ordal, i des del 1974 al local actual, al carrer del Doctor Zamenhof de la capital del municipi de Subirats. Aquesta col·lecció de publicacions en llengua esperanto arriba en l'actualitat als 10.000 llibres, tots catalogats, que abasten tots els temes del saber humà, així com més de 3.000 revistes diferents en aquesta llengua, a més de documents i objectes relacionats amb el tema.

S. Ll. i S. / Foto: Museu d'Esperanto

L'any 1968, la institució Biblioteca Museu Balaguer va rebre una donació important de pintura i escultura contemporànies. La major part de les obres van ser instal·lades i mostrades al públic al castell de la Geltrú, que llavors estava destinat a museu, depenent de la institució citada. Aquesta important col·lecció d'art d'avantguarda havia estat aplegada amb la idea de crear a Barcelona un Museu d'Art Contemporani, que, a causa de les circumstàncies del moment, no va reeixir. Per evitar la seva dispersió, des de la Junta de la Biblioteca Museu Balaguer de Vilanova es va arribar a un acord amb els promotors per a la seva cessió, que es va formalitzar l'any 1968.

F. X. P-R. / Foto: Arxiu F. M. de Vilanova i la Geltrú

El Montmell

Història i societat

► 1969

El despoblament de Marmellar

Al cim d'un turonet de 518 m d'altitud, a l'extrem oriental del terme del Montmell, el més muntanyós del Baix Penedès, Marmellar ha esdevingut en acabar el segle un indret completament abandonat a causa de la seva situació, la falta de comunicació amb les vies principals i la manca d'aigua. A la fotografia veiem com presenta dos nuclis lleugerament separats, el primitiu amb l'església i algunes cases que conserven vestigis de l'art gòtic, i un altre petit nucli format per cases de més recent construcció, però que avui es troben abandonades i sotmeses a l'enderrocament i el saqueig.

M. R. i C. / Foto: Arxiu J. Virella

El Vendrell

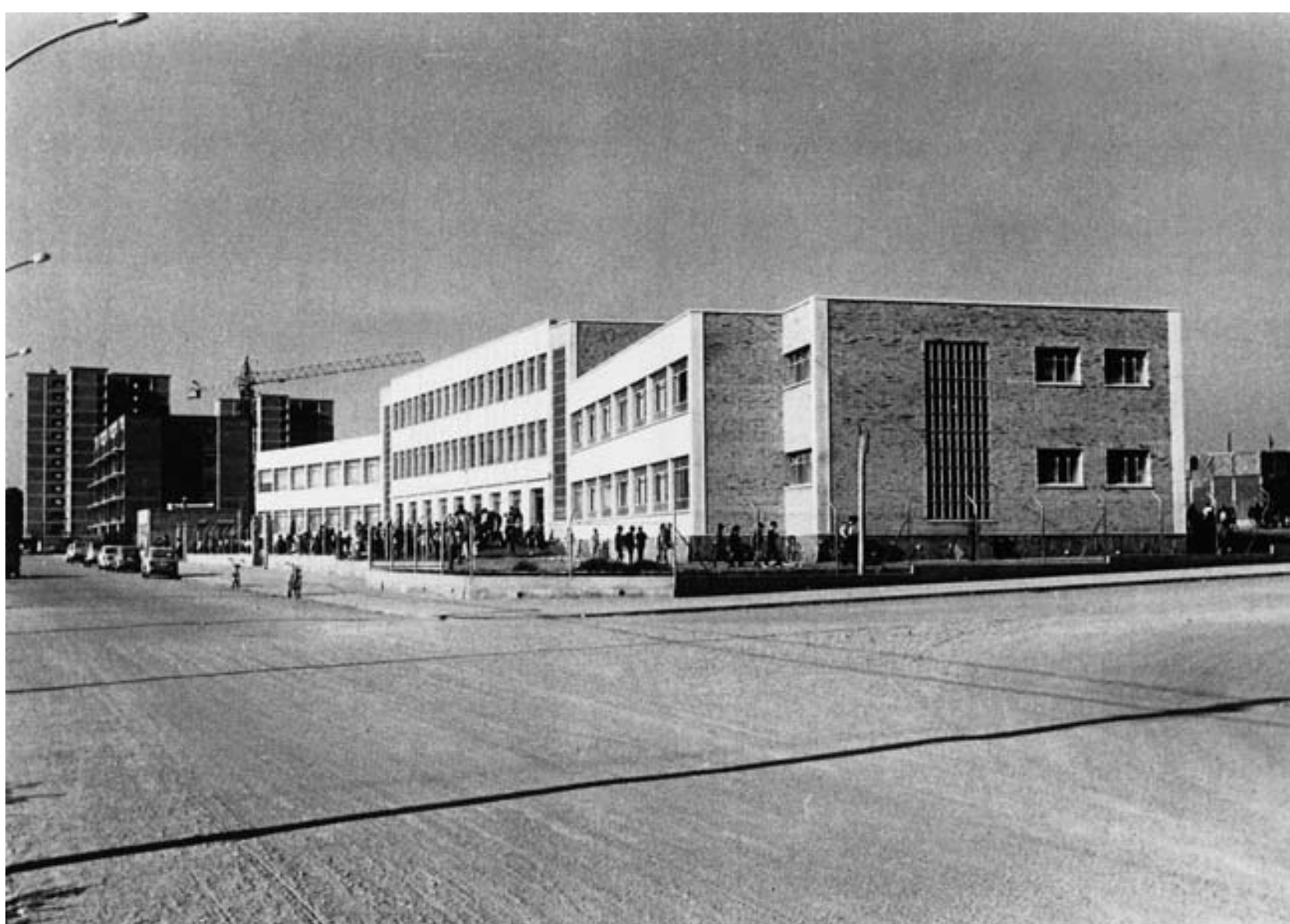
Cultura i societat

► 1969

Primer pilar de set del segle

La colla castellera dels Nens del Vendrell va aconseguir el 23 de novembre de 1969 descarregar a la plaça Vella de la seva vila el que va ser el primer pilar de set amb folre del segle xx, el primer assolit amb èxit durant tota la centúria amb la incorporació del folre. D'aquesta manera no sols es trencava l'hegemonia castellera val·lenca de més d'un segle sinó que s'obrien les portes d'una nova època de la castel·lística, la que ha estat anomenada «segona època d'or» i que s'ha caracteritzat per la recuperació dels mítics castells de nou.

P. F. i R. / Foto: Güixens

Vilanova i la Geltrú

Infraestructures i serveis

► 1969

Entrada en servei del primer institut de batxillerat

La construcció del primer institut de batxillerat, centre públic llavors a càrrec de l'Estat, s'ha d'emmarcar en la política del moment, d'expansió dels estudis de batxillerat, una mostra de la millora de nivell social que vivia el país. Per fer-hi front es va emprendre la construcció d'instituts en les principals poblacions. Per a la construcció del de Vilanova, l'Ajuntament va cedir els terrenys necessaris en una zona d'urbanització recent. En ser inaugurat l'any 1969, es va sol·licitar que se li donés el nom del poeta romàntic fill de Vilanova Manuel de Cabanyes.

F. X. P-R. / Foto: Jordi Mas Morando – Arxiu F. M. de Vilanova i la Geltrú

L'Arboç

Economia i societat

► 1970

Arribada de la Cristalera

La direcció de Cristalera Española S.A. (CESA) va adquirir el 1970 uns terrenys situats entre el camí xic de Gornal i la via del ferrocarril per instal·lar una nova fàbrica de vidre pla que complementaria la producció de les que ja tenia a Avilés (Astúries) i Sant Andreu (Barcelona). L'indret va ser considerat apte tota vegada que permetia una desviació de la via del ferrocarril per poder portar fins a peu de fàbrica els vagons. L'empresa va iniciar la producció al mes d'octubre de 1973. És la més important de la zona i ocupa uns sis-cents treballadors, amb una producció de 160.000 tones de vidre l'any, que augmentarà amb la instal·lació d'un nou forn.

E. C. i O. / Foto: CESA

Puigdàlber

Economia i societat

► 1970

L'artesania, els canyissos

Al costat dels processos d'industrialització i renovació tecnològica, diversos indrets encara conserven produccions de caire artesà i tradicional. Mentre a Vilafranca s'ha perdut l'artesania del teixit de vimet per a garrafes i cistells i es manté la del trenat de palmes i palmons, i la producció d'escombres, a més de la indústria dels boters; mentre Bellvei lluita per mantenir l'activitat de les gorres de cop, i sense oblidar les puntes al coixí de l'Arboç, les senalles d'Albinyana i les mantetes de llana de Llorenç del Penedès, els canyissos de Puigdàlber comercialitzen fins i tot a França i a Bèlgica la seva producció artesana basada en un producte natural.

J. S. i B. / Foto: F. X. Virella

Vilobí del Penedès
Economia i societat

► 1970

Fundació de l'empresa Vilovigyps S. A.

El jaciment miocènic de mineral de guix existent al municipi –a la imatge, la pedrera de la Coma el 1986– va ser explotat per dues fàbriques. La de dalt, amb la denominació «Yeseras de Vilovi S.L.», havia estat constituïda per Antoni Sabanés i Roca, Ramon Martí i Estruch i Valenti Saumell i Via; l'altra era «Gyps S. A.», propietat d'en Mirabent, de la família Santacana Nadal i d'en Roig. El 1970 totes dues empreses es fusionaren sota la denominació «Vilovigyps S.A.». En Josep Mirabent i Magrans la va presidir fins que a l'abril de 1981 va donar pas a Valenti Saumell. L'empresa i l'explotació van deixar de funcionar el 1993.

I. R. R. / J. S. i B. / Foto: Família Saumell

Olèrdola
Cultura i societat

► 1971

Inauguració del museu d'Olèrdola

Punt central de referència en la història penedesenca, la importància del conjunt monumental d'Olèrdola, remarcant per Milà i Fontanals al segle XIX, va determinar la incidència de diverses campanyes d'excavacions en el decurs del segle. El fet que es tractés, però, d'una propietat privada va provocar la insistència de diverses personalitats del món de l'arqueologia, i en especial la de Pere Giró i Romeu, fins que la Diputació de Barcelona n'adquirí la propietat. La fotografia correspon al dia de la inauguració del museu el 1971, en el que va ser un dels darrers actes públics del franquisme al Penedès.

J. S. i B. / Foto: Setmanari 'Penedès'

Albinyana
Economia i societat

► 1972

Inauguració de Rioleón Safari

Reserva d'animals en estat de semilibertat, en la seva major part procedents dels continents africà i asiàtic, va ser inaugurada el 1972 amb el nom de Rioleón Safari. Després d'una colla de vicissituds de caràcter econòmic, es van obrir com a complement diverses atraccions aquàtiques que inclouen piscines i tobogans d'aigua per tal que els visitants puguin gaudir pràcticament durant tot el dia de les seves instal·lacions, que disposen de botigues i restaurants. Des del 1993 es coneix com a Aqualéon, i és l'únic safari-parc aquàtic d'Europa. Amb una extensió de 820.000 metres quadrats, té cada temporada uns 250.000 visitants.

M. R. i C. / Fotos: Aqualéon

Masllorenç
Infraestructures i serveis

► 1973

Captació d'aigua potable

Moment de l'acidificació del pou d'aigua potable que va perforar Joaquim Calvó, del Morell, entre els mesos de juliol i setembre de 1973 a la partida «Sota el Bosc», de Masarboñès, segons el projecte redactat per l'enginyer industrial Sr. Enric Ventosa Serra, que havia estat aprovat pel Ple de la Corporació Municipal de Masllorenç el dia 30 de maig de 1973. Amb aquest pou es va acabar amb el problema secular de la manca d'aigua potable a Masllorenç, la qual cosa va permetre un desenvolupament més pròsper del municipi.

R. M. i M. / Foto: Ajuntament de Masllorenç

Vilanova i la Geltrú

Cultura i societat

► 1974

Les pintures del Cafè del Foment instal·lades al Museu Balaguer

L'any 1926, els quatre pintors més notables que llavors estaven establerts a Vilanova (Joaquim Mir, Enric C. Ricart, Alexandre de Cabanyes i Martí Torrents) realitzaren quinze grans plafons murals a l'oli per decorar el saló cafè de la societat Foment Vilanoví, que foren cedides pels artistes per a gaudi dels socis. Amb el pas dels anys, les pintures havien adquirit un valor artístic molt notable, però s'havien deteriorat força per les condicions del local on eren col·locades, ja que l'esmentada societat havia passat per dures situacions de crisi. Tot això va moure un grup de socis a proposar en una assemblea general extraordinària que els quadres fossin dipositats al Museu Balaguer, perquè poguessin ser admirats públicament per tota la població local i els visitants forans.

F. X. P-R. / Foto: B. M. Balaguer

Banyeres del Penedès

Infraestructures i serveis

► 1976

Dues autopistes

A principis dels anys setanta es va construir la primera autopista que travessava d'un costat a l'altre la nostra comarca, l'A-7, que va de la Jonquera a Alacant. Té sortides a Gelida, Sant Sadurn d'Anoia, Vilafranca del Penedès, Santa Margarida i els Monjos i Coma-ruga. Posteriorment, l'any 1976, s'inaugurava l'autopista A-2, que va de Saragossa a la barrera del Mediterrani, on s'ajunta amb l'A-7, al terme municipal de Banyeres. Al Penedès aquesta autopista tan sols té una sortida a la Bisbal, que es va fer quan s'instal·là l'IDIADA.

J. J. i F. / Foto: ACESA

Sant Martí Sarroca

Cultura i societat

► 1977

Constitució de l'Institut d'Estudis Penedès

Prenent com a referència precedents diversos, el primer dels quals va ser el plantejament d'uns estudis penedesencs realitzat el 1926 pel doctor Estalella en la I Exposició d'Art del Penedès, el 15 de maig de 1977 es va constituir en assemblea al castell dels Sanmartí l'Institut d'Estudis Penedès, que va passar a presidir Teresa Basora –a la imatge amb Joan Tarrada, que en seria el primer secretari, i Josep Parera, llavors president del Museu de Vilafranca– i que va encetar una tasca en la qual per primera vegada les tres comarques administratives que constitueixen el Penedès històric, o Gran Penedès, compartien activitats, objectius i publicacions.

J. S. i B. / Foto: Arxiu IEP

Cubelles

Economia i societat

► 1978

Construcció de la central tèrmica

Aquest fet de l'any 1978 ha esdevingut una fita en la història local de Cubelles. La notícia de la construcció de la central tèrmica, en uns terrenys situats a la zona costanera en el límit del terme amb el veí de Cunit, inicialment previstos per a una altra finalitat, va aixecar una gran polèmica i un rebuig majoritari entre els habitants del poble, tant els residents permanents com els temporals, i també entre els pobles veïns. Hi va haver accions de protesta molt radicals i sorolloses. Malgrat tot, els promotors de la tèrmica van tirar endavant la construcció; a l'abril de 1979 van començar les proves per posar-la en funcionament.

F. X. P-R / Foto: Arxiu A. Pineda